

Bu bölümde Türkiye Doping Mücadele Komisyonu (TDMK) tarafından WADA Doping Mücadele Kodu rehberliğinde hazırlanan Doping Mücadele Talimatı basitleştirilerek çok kısa başlıklar halinde genel bilgilendirme amacı ile sunulmuştur.

Yasal süreçlerde daima "TDMK Doping Mücadele Talimatı" esas alınacaktır.

DOPİNG NEDİR? DOPİNGLE MÜCADELE YÜKÜMLÜLÜĞÜ NASIL TANIMLANMIŞTIR?

Bir sporcunun katıldığı yarışmada rakiplerine karşı üstünlük sağlamak üzere önceden tanımlanmış "yasaklı maddeleri" kullanmasına ve bu yolla haksız rekabete neden olmasına doping denilmektedir.

Dünya çapında doping mücadele strateji ve kuralları 1999 yılında kurulan ve hükümetler üstü ve uluslararası bağımsız yapısı ile özerk çalışan Dünya Doping Mücadele Ajansı (World Anti-Doping Agency - WADA) tarafından geliştirilmekte ve uygulanmaktadır.

Ülkemizde doping mücadele Mayıs 2011'de Spor Genel Müdürlüğü ile yapılan protokole uygun olarak Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK) bünyesinde kurulan ve çalışmaları WADA tarafından da tanınan TDMK tarafından sürdürülmektedir.

TDMK ülkemizde WADA tarafından geliştirilen/güncellenen ve tüm dünyada spor ve sporcu kurum, kuruluş ve organizasyonlarının uymayı kabul ettikleri "Doping Mücadele Kuralları"nın (CODE) ülkemizde işlerliğini sağlar.

Bu çerçevede "CODE"un yapı taşları olan

- [Doping Mücadele Talimatı](#) (DMT)
- [Yasaklı Maddeler Listesi](#) (YML)
- [Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnaları Standartı](#) (TAKİ)

TDMK tarafından güncellenir, Türkçeleştirilir, yayımlanır ve federasyonlar ile işbirliği içerisinde uygulanması sağlanır.

Doping mücadele programları "sporun ruhu" olarak tanımlanabilecek temel değerlerin korunmasını sağlar. Sporun temsil ettiği değerler şöyle özetlenebilir:

- Ahlak, sporda hakkaniyet ve dürüstlük
- Sağlıklı olmak
- En üst düzeyde performans
- Kişilik gelişimi ve eğitimin gücü
- Keyif alma
- Takım çalışması
- Adanmışlık ve bağlılık
- Kural ve yasalara saygı
- Kendine ve diğer Katılımcılara saygı
- Cesaret
- Birliktelik ve dayanışma

Doping, tüm bu temel değerleri hiçe saymak ve adil sportif rekabeti yok etmektir. Ayrıca bununla da kalmaz ve sporcunun sağlığının kalıcı olarak bozulmasına ve hatta ölüme dahi neden olabilir.

Bu nedenlerle sporda dopinge mücadele tüm dünyada önemsenen bir mücadele alanını oluşturmaktadır.

DOPİNGLE MÜCADELE KURAL İHLALİ NASIL TANIMLANIR?

Yukarıda belirtilen DMT 2.maddesi kural ihlallerini ayrıntılı olarak tanımlar.

Buna göre her sporcu YML'de yer alan maddelerin vücuduna girmesinden sorumludur, sporcudan alınacak örnekte yasaklı madde, metabolitleri ve belirteçlerinin bulunması, sporcunun yasaklı maddeyi *kasten, kusur veya ihmalden veya bilinçli kullanıp kullanmadığına, başarılı olup olmadığına bakılmaksızın*, kural ihlali olarak kabul edilir.

Yasaklı madde dışında yasaklı yöntem kullanımı veya kullanmaya teşebbüs, doping örneği vermeyi reddetmek, kontrol yöntemlerine uymamak, bozmaya çalışmak veya hile yapmak, yasaklı madde veya yöntemi bulundurmak, yasadışı ticaretini yapmak ya da yapmaya kalkışmak, başka bir sporcuya yasaklı madde veya yöntemi uygulamak veya uygulamaya çalışmak, suç ortaklığı yapmak veya yasaklı iş birliğinin yeltenmek kural ihlali olarak sayılacak diğer durumlardır.

DOPİNG KONTROLU NASIL YAPILIR?

Doping kontrolleri TDMK tarafından düzenlenir ve önceden tahmin edilebilir olmamasına özen gösterilir. Kontrole çağrılacak sporcular gelişigüzel (örneğin kura ile) seçilebileceği gibi dereceye girenler, beklenmedik başarı gösterenler, yarışma esnasında dikkat çekici davranış gösterenler gibi hedefe yönelik kontrol kriterleri de uygulanabilir.

Doping kontrolü en az biri hekim olan ve bu konuda yetkili en az iki Doping Kontrol Görevlisi (DKG) tarafından yapılır.

Doping kontrolü yapılacağı DKG tarafından yarışma direktörüne bildirildiğinde kesinleşmiş olur. Kontrol için seçilmiş sporcular yarışma bitiminden hemen önce belirlenir ve DKG tarafından yarışmacı aracını terk eder etmez kontrol işlemine davet edilir. Bu aşamada Doping Kontrol Bildirim Formu doldurulur ve gözetim altında idrar örnekleri A ve B kaplarına alınır. Aracın terk edilmesinden örnek alınma işleminin bitimine kadar sporcu sürekli gözetim altında tutulur ve WADA kurallarına göre verilen örneğin nereden geldiği görevlilerce net olarak görülmelidir.

ALINAN ÖRNEKLER NASIL DEĞERLENDİRİLİR?

Örnekler WADA akreditasyonuna sahip bir laboratuvara değerlendirilmek üzere gönderilir ve sonuçlar gizlilik ilkesine uyularak TDMK tarafından federasyona iletilir.

“ALEYHTE ANALİTİK BULGU” SAPTANIRSA NE OLUR?

“Aleyhte Analitik Bulgu” tespit edilmesi yasaklılar listesindeki bir maddenin metabolitinin veya belirteçinin tespit edilmiş olması halidir ve “Dopinge Mücadele Kural İhlali – Doping Suçu” durumu disiplin kurulunca araştırılmak üzere sporcuya bildirimde bulunularak lisansı geçici olarak askıya alınır. Sporcunun “Aleyhte Analitik Bulgu” verdiği kendisine bildirildiğinde sonucu kabul etme ya da itiraz etme hakkı olduğu da bildirilir. Sporcunun disiplin yargılaması sürecinde savunma yapma hakkı vardır.

Sporcu analiz sonucuna itiraz ederek "B" numunesinin test edilmesini talep edebilir. Bu test sırasında kendisi ya da temsilci atadığı biri hazır bulunabilir. Bu durumda disiplin yargılaması "B" numunesinin analizi tamamlandıktan sonraya kalır.

Sporcu, disiplin oturumu sırasında bir avukat veya bir başka kişi tarafından temsil edilmek, delil sunmak, şahit göstermek vb. tüm diğer hukuki yargılama süreçlerindeki benzer haklara sahiptir. Sporcuya savunmasını yapması için yeterli süre tanıldıktan sonra yapılan yargılama sonucunda karar netleşir.

Sporcunun suçlu bulunması halinde güncel kurallar çerçevesinde "4 yıl yarışmalardan men" cezası verilebilir.

TEDAVİ AMAÇLI KULLANIM İSTİSNASI (TAKİ) NEDİR?

Yasaklı bir madde veya yöntemin tedavi amaçlı kullanma gereksinimi bulunan herhangi bir sporcu, mümkün olan en kısa süre içinde (acil ve olağanüstü durumlar hariç bir sonraki müsabakadan en az 30 gün önce) [Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnaları Standartı](#) ekinde yer alan TAKİ Formunu tedaviyi düzenleyen doktor ile birlikte doldurarak TDMK'ya başvurmalıdır.

Hazırlanmış formun bir kopyası e-posta veya faks ile ön bilgilendirme için taki@tdmk.org.tr adresine gönderilebilir. Ancak mutlaka ıslak imzalı kopyanın

Türkiye Doping Mücadele Komisyonu Şehit Erşan Cad. 24/2, Çankaya

adresine gönderilmesi gerekmektedir.

Tedavi Amaçlı Kullanım İstisnası Kurulu ilgili başvuruları uluslararası standardın ilgili hükümleri uyarınca en kısa süre içinde değerlendirir ve bu başvuruya ilgili karar vererek ADAMS aracılığıyla WADA ve ilgili diğer Doping Mücadele Kuruluşlarına ve aynı zamanda Sporcunun Ulusal Federasyonuna bildirir.

DOPİNGLE MÜCADELEYİ KAVRAMA EĞİTİMİ

Doping mücadelenin en önemli bacağı sporcunun sporcu destek personelinin doping ve doppingle mücadele konusunda bilgisinin ve farkındalığının artması ile sağlanacaktır.

Bu amaçla gerek FIA tarafından ve gerekse TDMK tarafından çevrimiçi eğitim kursları hazırlanmış ve sporcuların lisans başvurularında bu kurstan alacakları başarı belgesini ibraz etmeleri istenebilmektedir.

TOSFED bünyesindeki sporcuların bilgisi 15 Mayıs 2015 itibariyle TDMK'ya gönderilmiştir ve TDMK tarafından kendilerine çevrimiçi kurs bağlantısı ve şifresinin e-posta iletilmiş olması gerekmektedir. Bu bilgiye sahip olmayan sporcularımız egitim@tdmk.org.tr adresinden Ad, Soyad, e-posta adresi, yaşadığı şehir ve otomobil sporları sporcusu olduğunu belirtir "Şifre ve kullanıcı adı istiyorum" başlıklı bir e-posta çevrimiçi kurs başvurusunda bulunabilirler.

FIA tarafından hazırlanan çevrimiçi kurs ise yedi ayrı yabancı dilde uygulamaya konulmuştur.

Dileyenler <https://racetrue.fia.com/online2/login/fia/index.php> bağlantısından kayıt yaptırarak bu kursu da tamamlayarak başarı belgesini alabilirler.

Beklentimiz en kısa süre içerisinde tüm sporcularımızın bu iki kurstan birinden katılım ile başarı belgelerini elde etmeleri yönündedir.

Daha detaylı bilgi için aşağıda bağlantıları verilen belgeleri inceleyebilir, soru, görüş ve önerilerinizi Sağlık Kurulumuza, cboneval@tosfed.org.tr üzerinden iletebilirsiniz.

Türkiye Doping Mücadele Talimatı:

<http://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/editorfiles/T%C3%BCrkiye%20Doping%20M%C3%BCcadele%20Talimat%C4%B1%202015.pdf>

TAKİ Talimatı:

<http://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/editorfiles/TAK%C4%B0%20Uluslararası%C4%B1%20Standard%C4%B1%202015.pdf>

2015 Yasaklılar Listesi

http://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/editorfiles/2015_Yasaklılar_Listesi.pdf